

Cultura i Espectacles

Cineastes emergents

Una nova generació de directores catalanes nascudes als vuitanta i principi dels noranta s'obre pas en els festivals internacionals i ha triomfat en els Gaudí i els Goya

Mirades al món proper

Bernat Salvà
BARCELONA

Pel·lícules com ara *Estiu 1993*, *Júlia* i *Amb el vent*, *Trinta Lumes* o *Los desheredados* tenen diverses coses en comú: han estat seleccionades en festivals internacionals, han estat dirigides per cineastes catalanes nascudes als anys vuitanta o a principi dels noranta i tracten de realitats que els són properes o de les seves arrels. Podem parlar d'una generació? I d'un boom de cineastes catalanes?

Són preguntes difícils de respondre. Però hem parlat amb algunes d'elles i amb altres veus del sector i coincideixen que alguna cosa està passant. Meritxell Colell, que acaba de presentar *Amb el vent* a la Berlinale, reflexiona: "És cert que s'ha donat la coincidència que hem tret pel·lícules alhora i han tingut visibilitat en els festivals. Crec que està passant alguna cosa realment interessant a escala generacional, no només de dones." Segons la directora, tenen "consciència de generació, que vetlla també per ser un col·lectiu i així tenir més força per seguir creant". "Sempre ha estat difícil fer cinema –hi afegeix– i el fet de compartir projectes i poder-nos ajudar, fa més viable la sostenibilitat."

Trets comuns

Laura Ferrés, directora del curt *Los desheredados*, guardonat en el Festival de Canes, els Gaudí i els Goya, ho veu de manera semblant: "Anem coincidint i sí que tinc la sensació que tenim trets en comú, pel tipus de pel·lícules que fem i per la manera de

Elena Martín, Laura Ferrés i Meritxell Colell reunides amb motiu d'aquest reportatge al Museu d'Història de Catalunya ■ JOSEP LOSADA

fer-les: són històries molt properes, algunes barregen documental i ficció, estan fetes amb equips petits i molt familiars..."

Elena Martín hi està d'acord: "Coincidim en les històries. No sé si és perquè moltes són primeres pel·lícules, i potser hi ha una reacció d'explicar primer les coses que tens a prop", opina la directora de *Júlia* i actriu d'*Amb el vent* i *Les amigues de l'Àgata*. Diana Toucedo, cineasta gallega establerta a Catalunya des de fa anys, també ha estat en la recent Berlinale amb *Trinta lumes*. Diu que aquestes noves directores creuen

en "un cinema que privilegia un món més sensible, i dona prioritat a les emocions, més que a les accions".

Cinema en curs

A part dels noms esmentats, hi ha altres cineastes nascudes o establertes a Catalunya que es poden incloure en aquesta generació: Leticia Dolera, Nely Reguera, Celia Rico, Alba Cros, Laia Alabart, Laura Rius, Marta Verheyen, Elena Trapé, Carolina Estudillo... Meritxell Colell subratlla que moltes col·laboren amb l'associació A Bao A Qu, que porta la creació cinematogràfica a

les escoles i els instituts públics. "Resulta que moltes de nosaltres formem part d'un projecte pedagògic que es diu *Cinema en curs* que parla del col·lectiu i reflexiona sobre com entenem el cinema i com trobar camins per crear des de la diversitat."

Carla Simón, Nely Reguera, Alba Cros, Celia Rico i Meritxell Colell són algunes de les professores d'aquest projecte. Laia Colell, germana de la Meritxell i codirectora de *Cinema en Curs*, reconeix que "hi ha un sentiment molt fort de comunitat" entre els qui hi participen i també "un component

generacional, perquè tot aquest equip de persones més o menys està entre els 28 i els 40 anys, treballen i pensen molt junts". Núria Aidelman, codirectora també de *Cinema en Curs*, creu que "pensar junts com desenvolupar els processos de creació per a nosaltres i joves els genera una reflexió com a cineastes, els planteja constantment preguntes sobre què és crear".

Lluny de la normalitat

La productora Míriam Porté, presidenta de l'associació de cineastes de Catalunya Dones Visuals, creu que tampoc s'ha de

caure en l'eufòria de pensar que la igualtat de gènere ha arribat al cinema. "No ens emocionem perquè hi hagi dues dones nominades als Goya o als Gaudí. Aquestes coses no canvien fàcilment, s'han de veure en perspectiva." No treu mèrit a l'èxit d'algunes cineastes: "És rellevant el relatiu èxit que estan tenint, els premis que han guanyat per la poca participació de productores, directores i guionistes que hi havia. Però crec que és més cridaner del que és la realitat. En els Gaudí, les candidatures de directores eren el 20%". ■